

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2016 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 25.04.2016 r.
nr 1970 podpis. M

CP1.054.14.2016

SEKRETARIAT
Biura Przewodniczących
Wpłynęło dn. 26.04.16
nr 2567 podpis. M

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przemysław Czarnek

W odpowiedzi na oświadczenie z dnia 24 marca 2016 r. Pana Senatora Zdzisława Pupy w sprawie outsourcingu pracowniczego uprzejmie informuję Pana Marszałka, co następuje.

Na wstępie pragnę podkreślić, że organy podległe Ministrowi Finansów (naczelnicy urzędów skarbowych i dyrektorzy izb skarbowych) we współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych podjęły dotychczas szereg działań wobec nieuczciwych podmiotów, które oferowały obniżenie kosztów zobowiązań podatkowych oraz ubezpieczeniowych poprzez wykorzystanie instytucji outsourcingu pracowniczego. W większości dotychczas zbadanych przypadków stwierdzono, że Spółki-oszuści oferując outsourcing, przejmowały jedynie obsługę w zakresie dokumentacji pracowniczej i płacowej uzyskując z tego tytułu wynagrodzenie, natomiast dla „przejmowanych” pracowników nic się nie zmieniało w zakresie świadczonej pracy, np. szkoleń i ocen pracowników, bądź osób sprawujących nadzór. Spółki-oszuści proponowały przedsiębiorcom formalne przejęcie pracowników na podstawie specjalnie zawartych z kontrahentami umów-porozumień w oparciu o art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502) i wstąpienie w rolę „nowego” pracodawcy (w tym również w jego obowiązki, jako płatnika podatku i składek), które zawierały zapewnienie, iż wynagrodzenia pracowników oraz warunki świadczenia pracy pozostaną bez zmian. Zmianie natomiast miał ulec formalny pracodawca. Dotychczasowi pracodawcy w dalszym ciągu posiadali uprawnienia decyzyjne w zakresie kadrowo-płacowym. Rola Spółek-oszustów oferujących „przejęcie pracowników” sprowadzała się jedynie do wypłacania pracownikom wynagrodzenia, które wcześniej na podstawie wystawionej faktury otrzymywały od faktycznych pracodawców, a więc do działań typowych dla biura rachunkowego. Tego rodzaju relacje między podmiotami nie spełniały przesłanek przejęcia części przedsiębiorstwa na podstawie ww. przepisu Kodeksu pracy i z tego właśnie powodu wystąpiły przesłanki uznania podejmowanych czynności prawnych za nieważne z mocy prawa. W związku z powyższym na dotychczasowych pracodawcach nadal ciążyą zobowiązania m.in. z tytułu zaliczek na podatek dochodowy, które są obecnie dochodzone przez właściwe organy. Ponadto Spółki-oszuści w swoich ofertach, w celu przyciągnięcia uwagi przedsiębiorców kusili ich zaoszczędzeniem nawet do 60% kosztów pracowniczych, uzasadniając taką możliwość uzyskaniem rzekomych dotacji na pokrycie składek na ubezpieczenie społeczne oraz należności z tytułu podatku dochodowego od wynagrodzeń pracowników z funduszy Unii Europejskiej lub Szwajcarskich Funduszy Inwestycyjnych. W dotychczas zidentyfikowanych przypadkach nie stwierdzono,

aby te Spółki dysponowały jakimikolwiek środkami pochodzącymi z funduszy europejskich, a tym bardziej z funduszy unijnych. W mechanizmie oszustwa powoływanie się przez Spółki-oszustów na ten rodzaj finansowania nie znajdowało oparcia w faktach i miało na celu wyłącznie „uśpienie” czujności potencjalnych kontrahentów i uczynienie swej oferty, z ekonomicznego punktu widzenia, jako bardziej wiarygodnej.

Należy zauważyć, że stosownie do brzmienia przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 578) organy podatkowe zostały ustawowo zobligowane w szczególności do ustalania lub określania i poboru podatków na podstawie odrębnych przepisów oraz wykonywania kontroli podatkowej, a także egzekucji administracyjnej należności pieniężnych. Status organu podatkowego w porządku publicznym, wyznaczony ściśle obowiązującym prawem, nie pozwala więc na swobodne stosowanie przez ten organ zarówno procesowego jak i materialnego prawa podatkowego. Oznacza to, że zaistnienie przesłanek wszczęcia kontroli podatkowej lub postępowania podatkowego względem podatnika, płatnika lub inkasenta skutkuje obowiązkiem działania tych organów w granicach wyznaczonych ustawami z uwzględnieniem bezwzględnych zasad postępowania podatkowego, ustalonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r.- Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613). Zatem aktualne działania organów podatkowych są wynikiem wykonywania obowiązujących przepisów prawa, a nie, jak wskazano w oświadczeniu Pana senatora, ich ignorowania.

Pragne poinformować, że w toku kontroli podatkowych i postępowań podatkowych naczelnicy urzędów skarbowych dotychczas ujawnili, związane z pozornymi czynnościami outsourcingu pracowniczego, nieprawidłowości skutkujące dla spółek prowadzących oszukańczy proceder, określeniem zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od towarów i usług. Dokonano zabezpieczenia mienia na łączną kwotę ponad 7 mln zł. Z kwoty zaległości podatkowych objętych tytułami wykonawczymi w wysokości 63.543.812 zł, z rachunków bankowych tych spółek prowadzących oszukańczy proceder, wyegzekwowano dotychczas 4.784.326 zł.

Oдноśnie przedsiębiorców (ok. 320 podmiotów), którzy według ustaleń organów podatkowych skorzystali z oferty outsourcingu pracowniczego informuję, że obecnie prowadzone są wobec większości z nich kontrole podatkowe, czynności sprawdzające lub postępowania podatkowe. Prowadzone postępowania podatkowe dotyczą ustalenia przesłanek do stwierdzenia odpowiedzialności płatnika za niezapłacone zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń oraz powiązanych z nimi zobowiązaniami w podatku od towarów i usług, podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych.

Dotychczas naczelnicy urzędów skarbowych wskutek prowadzonych działań w 189 podmiotach stwierdzili fakt zawarcia kwestionowanych umów w zakresie outsourcingu pracowniczego, dotyczących przejęcia ok. 4.300 pracowników. Stwierdzono uszczuplenia zobowiązań podatkowych na łączną kwotę ok. 14,5 mln zł.

Kontrolowani podatnicy złożyli dotychczas łącznie kilkadziesiąt korekt deklaracji podatkowych. Prowadzonych jest również 26 postępowań przed wojewódzkimi sądami administracyjnymi, będących efektem skarg złożonych przez przedsiębiorców na decyzje ostateczne wydane w II instancji przez dyrektorów izb skarbowych. Cztery postępowania sądownoadministracyjne (I SA/Wr 189/15, I SA/Wr 1572/15, I SA/OI 373/15 i I SA/OI 383/15) przed wojewódzkimi sądami administracyjnymi zostały już zakończone – we wszystkich sprawach oddaleniem skargi podatnika. Od jednego z wyroków WSA została złożona przez

przedsiębiorcę skarga kasacyjna i obecnie sprawa ta zawisła przed Naczelnym Sądem Administracyjnym.

Mając na uwadze powyższe oraz odnosząc się do zagadnień poruszonych w oświadczeniu chciałbym wyraźnie podkreślić, że zakres obowiązków publiczno-prawnych jakim podlegają poszkodowani przedsiębiorcy, którzy korzystali z usług outsourcingowych oferowanych przez Spółki-oszustów, wynika ściśle z uregulowań prawnych, a co za tym idzie konieczne jest zindywidualizowane podejście do każdej z rozpatrywanych spraw, w ramach tych uregulowań, łącznie z możliwością zastosowania ulg w spłacie zobowiązań - przede wszystkim z uwagi na społeczne skutki procederu, jak również sytuację przedsiębiorców poszkodowanych przez Spółki-oszustów oraz podmiotów kooperujących z tymi przedsiębiorcami. Ponadto dla wymiaru podatku istotne znaczenie ma ustalenie stanu faktycznego, a ten z kolei wymaga uprzedniego ustalenia rzeczywistej treści umów. Organy podatkowe w powyższym zakresie posiadają, na podstawie art. 191 oraz art. 199a § 1 - 3 Ordynacji podatkowej, kompetencje w ramach których dokonują we własnym zakresie, wedle określonych przez ustawodawcę zasad, oceny prawnej umów zawieranych przez podatników. Ocena ta nie jest uzależniona od rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez żaden inny organ lub sąd.

Wychodząc naprzeciw potrzebom przedsiębiorców poszkodowanych w tym procederze, organy podatkowe zwracają uwagę na możliwość ubiegania się przez nich przede wszystkim o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę. Ponadto, do przyjętych i aktualnie realizowanych rozwiązań mających na celu zapobieżenie upadłości przedsiębiorców należy współpraca organów podatkowych z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w obszarze pomocy w spłacie zobowiązań, w ramach wypracowanych wspólnie *„Zasad postępowania i koordynacji w zakresie współpracy pomiędzy naczelnikami urzędów skarbowych oraz dyrektorami izb skarbowych a jednostkami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dotyczących ulg w spłacie zobowiązań podmiotów, które korzystały z oferty spółek zaangażowanych w proceder pozornego outsourcingu pracowniczego”*.

Dotychczas do urzędów skarbowych wpłynęło 16 wniosków podatników w sprawie przyznania ulgi w spłacie na łączną kwotę 787.617 zł.

W trzech przypadkach organ podatkowy orzekł o umorzeniu postępowania w sprawie (łączna kwota należności podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę wynosiła 217.893 zł), w sześciu przypadkach orzekł o rozłożeniu zapłaty zaległości podatkowych na raty (łączna kwota należności podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę wynosiła 316.535 zł), w trzech przypadkach pozostawiono wniosek bez rozpatrzenia (łączna kwota należności podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę wynosiła 103.231 zł), w dwóch przypadkach orzeczono o umorzeniu odsetek za zwłokę (łączna kwota umorzonych odsetek za zwłokę wynosi 45.791 zł), w jednym przypadku odmówiono wszczęcia postępowania w sprawie (łączna kwota należności podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę wynosi 19.185 zł), jeden wniosek jest natomiast w trakcie rozpatrywania (łączna kwota należności podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę objęta postępowaniem wynosi 84.982 zł).

Dostrzegając jednak potrzebę wsparcia dla poszkodowanych przedsiębiorców oraz to, iż orzeczenia, które do tej pory zapadły w indywidualnych sprawach przed sądami administracyjnymi nie wyznaczyły jeszcze jednoznacznej i trwałej linii orzeczniczej, skierowałem do dyrektorów izb skarbowych zalecenie niepodejmowania przez naczelników urzędów skarbowych takich działań egzekucyjnych, które mogłyby spowodować ryzyko upadłości lub likwidacji przedsiębiorstw korzystających z instytucji outsourcingu

pracowniczego – do czasu ostatecznych rozstrzygnięć sporów toczących się w tym zakresie przed sądami administracyjnymi.

Ponadto w zakresie prowadzonych już postępowań egzekucyjnych, zaproponowałem dyrektorom izb skarbowych, jako organom nadzoru, rozważenie możliwości zastosowania instytucji zawartej w art. 23 § 6 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1619, z późn. zm.), tj. wstrzymania z urzędu postępowań egzekucyjnych zgodnie z ustawowymi uprawnieniami. Należy jednak podkreślić, że ocena zasadności prowadzenia bądź wstrzymania postępowania egzekucyjnego powinna być przeprowadzona odrębnie w każdej indywidualnej sprawie przez właściwe organy tj. odpowiednio naczelników urzędów skarbowych albo dyrektorów izb skarbowych.

Pragnę podkreślić, że również Główny Inspektor Pracy (w związku z wystąpieniem Marszałka Sejmu RP z dnia 26 maja 2015 r.) podjął decyzję o przeprowadzeniu kontroli zmierzających do zdiagnozowania zjawiska omijania lub naruszania przepisów art. 23¹ *Kodeksu pracy* oraz wpływu stosowania outsourcingu na sytuację przejmowanych pracowników. Diagnoza całego rynku pracy oraz stanowisko Państwowej Inspekcji Pracy w tym zakresie są niezbędne do podjęcia decyzji co do dalszych działań organów administracji podatkowej, w tym działań zapobiegających występowaniu tego typu zdarzeniom.

Ponadto informuję, że została zakończona w Ministerstwie Finansów kontrola Najwyższej Izby Kontroli dotycząca prawidłowości działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i organów podatkowych w zakresie ściągальności i egzekucji składek na ubezpieczenia społeczne i należności podatkowych wynikających z zatrudnienia pracowników w ramach umów outsourcingowych. W *Wystąpieniu pokontrolnym* NIK pozytywnie oceniła Ministerstwo Finansów w tym zakresie.

Mam nadzieję, że przedstawione wyjaśnienia stanowią wyczerpującą odpowiedź na złożoną interpelację i spotkają się z uprzejmą akceptacją Pana Marszałka.

2 poważenie

upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU

Marian Banaś